

„OŠETŘOVATELSTVÍ V AKCI“ V BĚHU ČASU – TRNITÁ CESTA K CÍLI

„*NURSING IN ACTION*“ – *THORNY WAY TO THE GOAL*

Jana Kašpárková

Oddělení ošetřovatelství ARK, Lékařská fakulta v Plzni, Univerzita Karlova v
Praze

Abstrakt

V příspěvku bych ráda čtenáře provedla proměnou, kterou procházejí e-Learningové kurzy na našem pracovišti. Stručně jim nabízím původní podobu kurzů (na 1 ukázce), dále nezbytné kroky vedoucí ke zjištění a nápravě nedostatků a konečně novou podobu kurzů.

Klíčová slova: kurzy, evaluace, didaktické parametry

Abstract

In this paper, I would like to carry out a transformation of the reader, through the e-Learning courses at our department. They offer a brief initial appearance rate (on 1 demo), then the necessary steps to identify and remedy deficiencies and, finally, a new form of courses.

Keywords: courses, evaluation, teaching parameters

Úvod

Zkušenosti s e-Learningovou výukou v bakalářských programech Ošetřovatelství jsme představili na 1. konferenci MEFANETu v r. 2007 [2]. Od té doby jsme naplnily poměrně velké množství kurzů, ovšem bez předchozí didaktické přípravy. Kurzy tak nedosahovaly požadovaných didaktických parametrů.

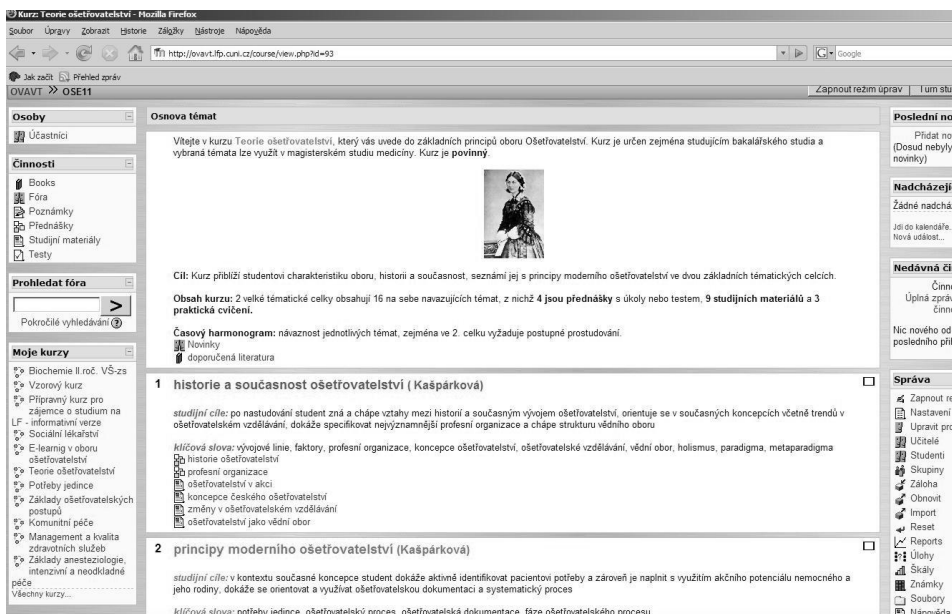
V rámci projektu DiV 2009 jsem se zaměřili na kvalitativní proměnu našich kurzů, která začala jejich evaluací, přes absolvování autorsko-tutorského kurzu a postupnou úpravou kurzů podle didaktických pravidel.

Původní kurzy

Od r. 2005 jsme na Oddělení ošetřovatelství vytvořily 7 kurzů se 17 tématickými celky. Vzniklé kurzy obsahovaly celkem 58 výukových materiálů v podobě plných přednášek s kontrolními otázkami, podpůrných studijních

materiálů, samostatných úkolů, malých (kontrolních) a velkých (zápočtových) testů.

S přibývajícím zkušenostmi jsme postupně kurzům dávali alespoň vizuální podobu (úvodník, cíle kurzu, obsah, klíčová slova, cíle tématu, barevné odlišení témat). Nicméně kvantitativně bohatý soubor materiálů byl, a z větší části stále je, didakticky „nedokonalý“. Až na drobné výjimky chyběla kurzům typová, obsahová a strukturální odlišnost. Kromě obrázků, tabulek a hypertextových odkazů neobsahovaly žádné další multimediální prvky (animace, videa) a jen minimálně využívaly komunikační kanály (fórum, chat). Studijní materiály byly obsáhlé a čtenář musel často hodně „skrolovat“ (listovat), než jej prostudoval.

Obrázek 1: Podoba původního kurzu Teorie ošetrovatelství (pouze jeho část).

Proces proměny

Z odborných setkání se specialisty na DiV jsme vycítili potřebu stávající situaci změnit a dát studijním materiálům takovou podobu, která bude didakticky správná a pro studenty zábavnější. Kvalitativní proměna kurzů se stala naším hlavním cílem za cenu vědomí, že nás čeká dlouhodobý, intenzivní proces.

Celý proces je realizovaný v několika krocích:

1. evaluace stávajících kurzů podle didaktických kritérií

2. absolvování distančního kurzu „Autorská a tutorská práce v e-learningu“
3. stanovení osobních reálných cílů v proměně
4. provedení změn

Kolegové na pracovišti OVAVT (Oddělení výuky a aplikace výpočetní techniky) dostali za úkol provést evaluaci u všech dosud vytvořených materiálů pro DIV. Podle obsahu a funkce zařadili kurzy do odpovídajících kategorií (elektronická podpora, blended-learningový kurz, plně distanční kurz, kurz určený pro testování studentů) a podle jasně stanovených kritérií objektivně vyhodnotili jeho kvalitu [3]. Všichni tvůrci byli seznámeni s výsledky evaluace a stejně tak s možnostmi nápravy.

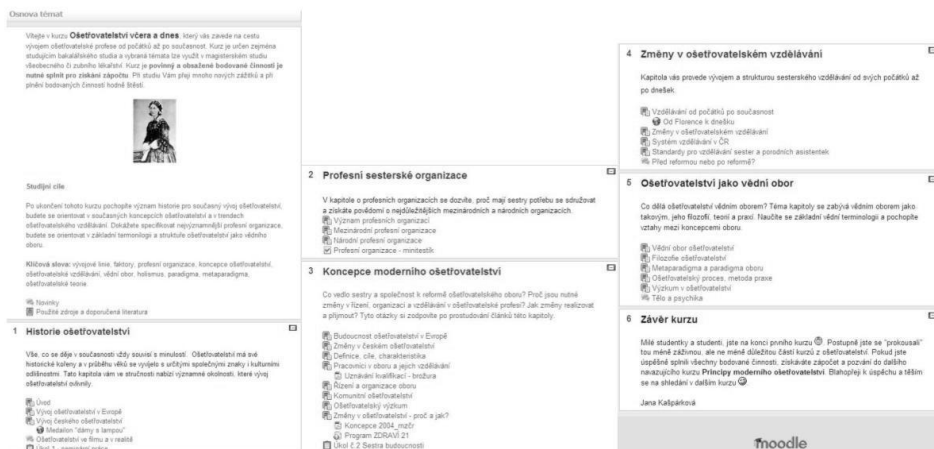
Dalším nezbytným krokem před vlastní proměnou kurzů bylo osobní absolvování distančního kurzu Autorská a tutorská práce v e-learningu PaedDr. Jany Vejvodové. Tento kurz byl pro všechny autory povinný. Kromě získání základní didaktické dovednosti měl tento kurz další pozitiva - možnost vyzkoušet si plně distanční kurz v roli studenta a v rámci samostatných úkolů možnost konzultovat event. upravovat již dříve vytvořené kurzy.

Didaktické základy a výsledky evaluace byly startovní čarou pro vlastní úpravu materiálů. Vše nelze upravit naráz, proto jsme se museli rozhodnout a vybrat kurz, který je v tuto chvíli pro úpravu prioritní. Museli jsem si stanovit jasné a reálné cíle, tzn. kolik jsme schopni upravit do konce kalendářního roku (respektive do uzavření rektorátního projektu DiV 2009).

Kurzy v „novém kabátku“

Naše kurzy jsme od počátku vytvářeli a sestavovali podle návaznosti v průběhu studia. Proto jsem započali práci od prvního kurzu. Kurzy tak začaly získávat novou podobu za dodržení nezbytných didaktických pravidel.

Zatím nejpodstatnější a největší proměnou prošel původní kurz „Teorie ošetřovatelství“. Byl velice objemný, s rozsáhlými tématy a malou interakcí. Tento kurz byl rozdělen do dvou nových kurzů („Ošetřovatelství včera a dnes“ a „Principy moderního ošetřovatelství“), které jsou tématicky odlišné, ale vzájemně na sebe navazují. Témata byla místo přednášek a objemných studijních materiálů rozdělena na studijní články, které tvoří menší studijní jednotky v nichž není nutné příliš listovat (skrolovat). V tématech jsou diskusní fóra, samostatné úkoly, malé a velké testy. Viz Obrázek 2.

Obrázek 2: Nová podoba původního kurzu.

Do materiálů jsme také zařadili více hypertextových odkazů, které obohacují informace v článkách. Odkazy jsou v různých podobách – články v encyklopediích, webové stránky či videa z portálu YouTube. Ve fázi rozpracování jsou jednoduchá animovaná schémata a obrázky, které tvoříme ve spolupráci s kolegy z OVAVT.

Závěr

Cesta k vysněnému cíli, kvalitnímu a plnohodnotnému studijnímu materiálu, je dlouhá, trnitá a především nutná. Jsme si vědomi, že nás čeká nás ještě mnoho práce v úpravách a neméně v tvorbě nových materiálů.

Literatura

- [1] Kašpárková J., E-learning v bakalářském studiu ošetrovatelství na LF UK v Plzni, *In elektronický sborník z 5. konference „Alternativní metody výuky 2007“*. Praha, Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy Praha, 2007.
- [2] Kašpárková J., "Ošetrovatelství v akci, naše zkušenosti s e-learningem v bakalářském studiu ošetrovatelství na LF UK v Plzni", *In elektronický Sborník přednášek MEFANET 200*. Brno 2007, ISBN 978-80-7392-007-4.
- [3] Vejvodová J., Navrátil M., Míka P. „Evaluční kritéria pro hodnocení elektronických kurzů (2009, květen). [Online]. Dostupné na [www: http://mefanet.lfp.cuni.cz/clanky.php?aid=3](http://mefanet.lfp.cuni.cz/clanky.php?aid=3)